

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Кравченко В.І., гр. БЗ-19М

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.А. Наумова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Готельно-ресторанний бізнес є основним складником туристичної індустрії. За даними Держкомстату України станом на 01.01.2019 р. в сфері готельно-ресторанної діяльності зареєстровано понад 20368 суб'єктів, які проводять підприємницьку діяльність, що складає 1,71% від всього обліку зареєстрованих суб'єктів ЕДРПОУ, в тому числі 19389 з юридичним статусом, а 2209 - фізичних осіб – підприємців. З 2014 року кількість туристів із зарубіжних країн істотно скоротилась, проте ця ситуація мала тимчасовий характер. За даними Держстату ще у 2016 р. підприємства готельно - рестораної справи по Україні були збиткові, а починаючи з 2017 року справи покращилися і стала прослідковуватися позитивна динаміка [1].

Кількість іноземних відвідувачів України, яку фіксує влада, продовжує зростати: у 2017 році в країні зареєстровано 14,3 млн. відвідувачів, що на 6,7% більше, ніж попереднього року, і на 14% більше за показник 2015 року. Основним фактором, який стримує відвідування України іноземними громадянами, на наш погляд, є образ України як країни з військовим конфліктом. Останнім часом будівництво готелів у світі досягло величезних масштабів, чого не можна сказати про Україну. В Україні кількість готелів та аналогічних засобів розміщення з 2013 по кінець 2017 років зменшилася з 3 582 до 2 474, що в процентному вираженні становить 30,9% [2].

На нашу думку, основними конкурентами для великих підприємств готельно-ресторанного бізнесу за останні роки, стали фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які пропонують повний спектр готельних послуг у міні-готелях чи приватних квартирах і будинках. Клієнтів насамперед приваблює вартість таких послуг, яка значно нижча. Щодо сезонного відпочинку, слід наголосити, що популярними стали заклади замиського типу, особливо активною є їх відвідуваність у літній період за винятком міських ресторанів, розташованих у рекреаційних зонах та парках. Споживачі віддають перевагу міні – готелям та їх ресторанам (номерний фонд яких не перевищує 15–25 номерів) із розвинутою інфраструктурою (басейнами, дитячими майданчиками з можливістю проведення розважальних програм та ігор увечері та за бажанням відпочиваючих,

мангалами, парковками, тощо) для сімейного відпочинку на природі. Під час створення сучасних міні готельно-ресторанних комплексів особливу увагу звертають на екотехнології, що передбачають установлення сонячних панелей на даху, вітряних генераторів, меблів, виготовлених із вторсировини, системи збору дощової води для технічних цілей тощо. Актуальними сьогодні є використання технологічних інновацій, які часто використовуються в ресторанах. В умовах насиченості ринку та жорсткої конкуренції стійкі конкурентні переваги мають ті заклади ресторанного господарства, що створюють сприятливі умови для інноваційної діяльності, пов'язаної з розробленням і впровадженням нововведень.

Останнім часом на терені пострадянських країн все більшої популярності набувають заклади нового формату:

- формат «кальян-бар»;
- формат «Street Food» (вулична їжа) або концепція «рор-ур-ресторанів»);
- формат «фестиваль-ресторація», або розважальна концепція;
- формат «коворкінг- кафе» («анти-кафе», «smart-café»), або концепція коворкінга (вільного простору) [3].

Перевагою підприємств наведених форматів є те, що вони займають відносно нову або абсолютно нову нішу на ринку ресторанного господарства України, що обумовлює перспективні можливості для зростання та подальшого ефективного розвитку завдяки стійкому попиту, а також підвищення якості обслуговування за рахунок вузької спеціалізації пропонованих продукції та послуг.

Перспективи розвитку туристичного бізнесу на сьогодні є досить невтішними із-за суттєвого впливу поширення коронавірусу на показники розвитку туризму. Велика кількість експертів висуває свою думку з приводу збитків, які зазнає туризм від поширення коронавірусу. Через заборону подорожей торгівля, готелі, ресторани, розваги і туризм постраждають найбільше.

Інформаційні джерела:

1. Статистичний щорічник України за 2018 рік. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. World Travel & Tourism Council (WTTC). URL : <http://www.wttc.org/research/economic-impact-research/country-reports/>
3. Наумова Т.А., Кирильєва Л.О., Шеховцова Д.Д. Організаційно-методичні аспекти обліку торгівлі часом у закладах нового формату. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/23327/1/Бізнес-навігатор>.